

עא:

אלו דברים פרק ששי פסחים

עין משפט
גו כמזוג

א ומי פיי מהל קרנ
פסח הל יג:
לא ב ג מ פ פכ מהל
שנת הלכה פי ופי
טו מהלס פסלי
המקדש הלל יג:
לא ד מ פ פכ מהל
שנת הלכה פי:
ל ב ה ו הלכה פי:
כ ו ס הלכה פי:

רבינו הנאל

לימד על חגיגת י"ד
שנאכלין לשני ימים ולילה
אחד כו. אמר רב
אני אלא בקר ראשון והא
אמרת כשהוא אומר ביום
הראשון לבקר הרי בקר
שני אמרו אמרי הכי קאמר
או אינו אלא בקר ראשון
ובשתי חגיגות הכתוב
מזכיר אחד חגיגת ארבעה
עשר ואחד חגיגת ט"ו וזו
לבקרה וזו לבקרה. הרי
אמר אלא חגיגת דתימן
חגיגת הנאכלת לשני ימים
ולילה אחד ניבא חוץ מזו
ורבינא מנור אמר דבה
הוא הא פשטה דתיב
כתיב קרא חתי חגיגת
ותויהו ליום אחד. אלא
דמיא דתיב ביום
הראשון לבקר לא בא
אלא לפסח על חגיגת י"ד
שנאכלת לשני ימים ולילה
אחד ושנאכל דבת רמנא
ביום הראשון לבקר הא
לא כתב רחמנא ביום
הראשון ומשמע בקר של
יום שהוא אחד יום ראשון.
הוה אמינא מאי בקר
בבקר ראשון ואף על
גב דלא כתב רחמנא
וקמיא לרב כהנא. אבל
שלמים הבאים מתחת
אין נאכלין אלא ליום
אחד וחגיגת בתורת כהנים
ובשר זבח חרות שלמים
הוה זה בא לומר שיהו
נאכלין ליום אחד. אין
לי אלא תורה לחמה
ענין חיל קרבנא. ומנין
לדבר הולדות והמורות
חיל ובשר. ומנין לדבר
חטאת ואשם חיל זבח.
ומנין לרבות שלמי נדר
ושלמים הבאים מתחת
הפסח חיל שלמי. פתני
הפסח חיל שלמי. אלא לשם
פסח או לשם שלמים
בשבת חייב עליו חטאת
כו.

לימד על חגיגת י"ד שנאכלת לשני ימים ולילה אחד. מימנה לר"י דתניא כמקו פסח כל הפסולים (וחסו ל.) ובשר זבח חרות שלמי למדנו תודה שנאכלת ליום ולילה מנין לרבות שלמי מיר ושלמי פסח ת"ל שלמי ופי' בקוין' התם שלמים הנאכלים מתחת פסח היינו חגיגת י"ד והשתא הריא כרימא כמאן דלמנא דשמעתין נאכלת לשני ימים ולבן תימנא (לעיל ד.) נמי דנאכלת ליום ולילה נפקא ליה מדהוקש לפסח והתם נפקא ליה מדכתיב זבח חרות שלמי על כן נראה לר"י דשלמים הנאכלים מתחת פסח דקמי תתם היינו חגיגת י"ד והשתא חתי שפיר דלקמן פרק האשה שני אמרו אמרי הכי קאמר (ד' פט.) אמרין דמותר הפסח נאכל ליום ולילה ומנא לן אי לא מקרא ליתוס ותי"כ נפרשת לו את אהרן משמע דהיא כפי' ר"י דררשי התם הרי קרא דבשר זבח חרות שלמי לשלמים הנאכלים מתחת פסח ובתרי הכי מימי הריא דשמעתין ודריש מלא ילין מן הכשר אשר מונח בערב וגו' דחגיגה הנאכלת לשני ימים ולילה אחד מוכר שחאכל לשני ימים ולילה אחד אלמא משמע דהיא דלעיל איירי בנותר הפסח שקרב שלמים:

והאיך כוליה קרא לחגיגת י"ד.
תימנה לרש"י כיון דכולי קרא דחגיגת י"ד איירי ומאי בקר בקר שני א"כ תאכל לשני ימים ושני לילות דקרא משמע שאינה נפסקת עד בקר שני אבל ליל בקר שני נאכלת:

כל היכא דכתב בקר סתמא בקר ראשון. תימנה לר"י דבסוף ערבי פסחים (לקמן קכ.) דריש בקר בקר שני אף על גב דכתיב סתמא: שמעת

או אינו אלא ליום ולילה. דהאי בקר צוקרו של ט"ו קאמר: כשהוא אומר ביום הראשון (לבקר). מכלל דנאכלת כל יום הראשון של יום טוב וקאמר לבקר דלא תלין עד בקר שני: או אינו אלא בקר ראשון. לקמיה פריך הכי חסיק אדעתין למימר מו הא אמרת ביום הראשון חד ולבקר מרי: ומס

אני מקיים חגיגה הנאכלת לשני ימים. דנפקא לן מקרא אחרונה דיש חגיגה נאכלת לשני ימים ולקמן מפרש הריא אשכחן ונאזינו חגיגה אחי מקיימה בשאר חגיגות חוץ מזו: כשהוא אומר אס נדר. נאכלת שלמים שני ימים אס נדר או נדרה זבח קרבנו ביום הקריבו את זבחו יאכל וממחרת וגו' הכי שני ימים ולילה שניתיים והוה ליה למכתב נדר (ב) ונדכה אס נדר למה לי ריבה אף עלמי חגיגה לאכילת שני ימים: לימד על חגיגת י"ד כו. (ג) ולקמן מפרש במאי משמעע ליה והשתא מפרש לה למתניתין והדר חסיק אתקפתי דמנא לבשר לא בעי ראשית: הכי קאמר או אינו. אלא

ליום ולילה והאי דכתב ביום הראשון לבקר מילמא אחריתי היא ובשתי חגיגות דיכר הכתוב חגיגה ארבעה עשר ותמשה עשר זו לבקרה חו לבקרה והכי משמע קרא לא ילין מבשר חגיגת י"ד אשר מונח בערב וסתם ליה לבקרה משמע ומתוהה שמונח ביום הראשון דליינו חגיגת חמשה עשר לא ילין לבקר של ששה עשר: הדר אמר. מנא ומה אני מקיים חגיגה הנאכלת לשני ימים חוץ מזו כלומר נאזינו חגיגה חוץ מזו אני מקיים את אשר אני מנאף שנאכלת לשני ימים הכי משוית את טולן והיכין אני מנאף כשהוא אומר אס נדר הרי מנאחי שיש חגיגה נאכלת לשני ימים ואזינו היא על כרחיך לימד על חגיגת י"ד כו' והאיך לימד דעל כרחיך אי נמי אס נדר חגיגת ט"ו משום ליה דקילא דלינה נאה עס הפסח שמעת בה מיהא דנאכלת לשני ימים וביום הראשון לבקר על כרחיך לאו חגיגת ט"ו קאי אלא אהא שמונח בערב ולימא שחאכלה כל יום הראשון עד בקר שני: האי לחגיגת חמשה עשר. אס נדר: והאיך כולי.

ביום הראשון כדפרישי: וטעמא דבקר ראשון וטעמא דבקר דכתיב ביום הראשון לבקר דלא כתב ביה ראשית: **מתני'** הפסח ששחטו שלא לשמו בשבת חייב עליו חטאת יושאר כל הובחים ששחטו לשם פסח אם אינן ראויין חייבין ואם ראויין הן רבי אליעזר מחייב חטאת ור' יהושע פוטור א"ל ר' אליעזר מה אם הפסח שהוא מותר לשמו כששינה את שמו חייב זבחים שהן אסורין לשמן כששינה את שמו אינו דין שיהא חייב א"ל ר' יהושע לא אם אמרת בפסח ששינהו ברבר אסור תאמר וזבחים ששינו בדבר המותר א"ל ר' יהושע לא אם אמרת באימורי ציבור שיש להן קצבה תאמר בפסח שאין לו קצבה רבי אמר אף השוחט לשם אימורי ציבור פטור השחטו שלא לאוכליו ושלא למנויו ולערליו ולטמאין חייב לאוכליו ושלא לאוכליו למנויו ושלא למנויו ולערלים לטמאין ולטהורין פטור שחטו ונמצא בעל מום חייב: ששחטו ונמצא פטור שחטו ונודע שמשכו הבעלים את ידם או שמתו או שנממאו פטור מפני ששחטו ברשות: גמ' במאי

דכתיב כו. השתא מפרש אתקפתי דלינו מנא לבשר לא בעי ראשית או לא כתיב ביום הראשון לבקר ראשון וטעמא דבקר דכתיב ביום הראשון לבקר דלא בעי ראשית והאי דסמכינהו קרא מילמא אחריתי דרוש בה: **מתני'** הפסח ששחטו בשבת שלא לשמו. וכסבור כשם שמוחר לשמו כן מותר שלא לשמו: חייב חטאת. שחילל שבת בשוגג: אס אינן ראויין. לפסח כגון עגל או חיל זן שמי שנים או נקבה חייב עליו חטאת אס ועלמה ממנו שבת או כסבור שמוחר לשמו אחרים לשם פסח בשבת דהאי לאו טועה דבכר מזהו הוא דהכל יודעין שאין זה כשר לפסח: ואס ראויין הן. כגון שהוא זה בן שנה של שלמים ששחטו לשם פסח דמותר שטור וכו' לשחט פסחו טעה וזה ולא מוכר שהקדישו לדבר אחר: ר' אליעזר מחייב חטאת. אע"פ שטעה בדבר מזהו: ור' יהושע פטור. דקסבר טעה דבכר מזהו ועשה מזהו כל דהו פטור מחיוב חטאת שבה וזה עשה מזהו שהקריב קרבן וכל הובחים שמונחין עליו ואף השחטין לשם פסח ר' יהושע מכשיר להו בפרק תמיד נשחט (לעיל כו.): מה אס פסח שמוחר. לשחטו בשבת לשמו שיהא חטו מודית לי דחייב חטאת דקמתי לעיל: ששינהו בדבר האסור. ששחטו לשם קרבנות אחרים שאסורין לשחטן בשבת: ששינו בדבר המותר. ששחטן לשם פסח שמוחר לשחטו בשבת: אימורי יציור. קרבנות האמורין ציבור בשבת כגון תמידין ומוספין ויחיוב שמוחרין לשחטן שגור והשחטו לשם זבחים לשמן בשבת חייב: שיש להן קצבה. שאינו רואה אחרים הרבה עוסקין הוא פסחו בכר ומנא זבח זה עומד בעורה וכסבור שהוא פסח ושחטו לשם מי שהוא וטעה על כן הלכך טועה בדבר מזהו הוא: ר' מאיר אומר. השוחט אחרים כל שבתות שנה לשם אימורי יציור פטור: שחטו בשבת שלא לאוכליו. דפסקה פסול הוא ונעלמה חגיגת שבת או כסבור שכשר: שלא לאוכליו. לחולה ולקן חייב חטאת דלא יתנה לידמות שבת אלא שחטו זה: לאוכליו ושלא לאוכליו וכו' פטור. דהא פסח כשר הוא כדתני בתמיד נשחט (לעיל כו.) דמקלס אוכלין לא פסלי: שחטו ונמצא בעל מום חייב. דשוגג הוא ולא אנוס דהוה ליה לבקרה: שמשכו הבעלים את ידם. ממנו קודם שחטו ומנו על אחר: או שמתו או שנטמאו. דעכשיו לא יתנה לידמות שבת אלנו: פטור. שאנוס הוא דלא היה יודע שכן ולא היה לו לדקוק על כך: גמ' כא

מסורת הש"ס

(א) ופי' מפי' לקמן עב
ד"ה שטו.

תורה אור השלם

1. ולא יראה לך שאר
בכל גבולך שבעת ימים
ולא ילין מן הקיבו אשר
חובת בערב ביום
הראשון לבקר:
דרבי טוד ר
2. ואם נדר או נדרה זבח
קרבנו ביום הקריבו את
זבחו יאכל וממחרת
וגו' ודוקר ממנו יאכל:
ויקרא ז טז

הנהגות הב"ח

(א) ופי' ד"ה כשהוא
אומר וכו' למכתב נדר או
נדרה: (ב) שם ד"ה לימד
וכי לקמיה מפרש במאי:

מוסף רש"י

שלא לאוכליו. לחמה
ילקו שאין יסילין לאכל
סית ילין מנין לחתים
אלא לן דכתיב וכו'
ושלא למנויו. ימט
עליו מזהו. וזשמו
לשם חגיגת חרות. וסמך.
לערלי. יסדלל שחטו
חתי חממת מילה וכן
פסולין מלאכל פסח.
דכתיב כל על לא יאכל
ט: וסמך. וסמך. ומי
אסורין בקדשים וכו' וכן
על אכילתן. וסמך.